

vilde det derfor sikkert have været heldigere, om man fra den Side gennem sin Valgtaktik ikke havde søgt at svække Venstre i den Grad, som Tilfældet var. Det vilde sikkert have været heldigere for Grundlovssagens Skyld, om de Radikale og Socialdemokraterne ikke i saa udpræget Grad havde fulgt den Parole, som den højtærede Finansminister gav ved det radikale Venstres Landsmøde i Odense; for Grundlovssagens Skyld vilde det have været heldigere, maaske ikke for det radikale Parti. Jeg antager for øvrigt ogsaa, at de Herrer fra den Side er enige med mig i saa Henseende; thi ellers havde de neppe været saa hidsigte til at erklære Ministeriet Berntsen deres Kærlighed efter Valget. Før Valget holdt man overmaade meget af Ministeriet, og efter Valget holdt man endnu mere af det; men under Valget gjorde man alt, hvad man evnede, for at svække Ministeriet og Regeringspartiet i en saadan Grad, at det ikke fremtidig kunde være førende i Forfatningssagen, og det til Trods for, at sikkert ikke alene vi, men ogsaa de Herrer fra den Side mener, at det havde været bedst for Grundlovssagens Skyld, om Venstre havde været i Stand til fremdeles at være ledende i denne Sag. Og denne Kærlighed var jo ogsaa af en saa forloren Natur, at den selvfølgelig blev mødt med et pure Afslag. Valgets Resultat maatte respekteres, og de to Partier maatte til at danne Ministerium. Det blev altsaa et Ministerium Zahle Nr. 2. De ærede Medlemmer fra Fakse (Stauning) og for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) fik ikke Lov til at komme med denne Gang; men de Herrer og deres Partifæller danner jo Flertal indenfor Regeringsmajoriteten, saa de finder nok Lejlighed til endda at gøre deres Indflydelse gældende.

Nu har Ministeriet imidlertid optaget som sit Ministeriet Berntsens Grundlovsforslag, og det vil nu, som jeg alt har fremhævet, følge Venstres Taktik i denne Sag, foreløbig i hvert Fald. Derfor kan ogsaa vi uden Hensyn til Valgstillingen, og hvad dermed fulgte, støtte Regeringen i denne Sag, thi vi sætter i Grundlovsspørgsmaalet Sagen over Personerne. (Munterhed). Ja, jeg synes, vi viser det. Vi kan i hvert Fald støtte Regeringen, saa

længe den gaar ad den nu betraadte Vej, Forhandlingsvejen. Hvorvidt vi eventuelt kan følge den derudover, vil selvfølgelig afhænge af to Ting: for det første af den Loyalitet, hvormed Regeringen leder Arbejdet i Forfatningssagen, for det andet af det Standpunkt, som den til syvende og sidst vil indtage under Forhandlingen.

Jeg skal slutte med at udtale, at naar dette Forslag til Forandringer i Grundloven i Løbet af faa Dage antagelig uændret oversendes til Landstinget, saa ønsker mit Parti det ikke oversendt som et Ultimatum, men som et Forslag, der efter vor Mening viser god Vej til en Løsning af denne for vort Folk og vort Land saa betydningfulde Sag. Vi ønsker Sagen løst gennem fredelig Forhandling, og vi haaber derfor, at Landstinget gennem en Forhandling paa den almindelige Valgrets Grund vil vise sin Beredvillighed til Sagens Fremme, thi kun paa den almindelige Valgrets Grund kan Danmarks nye Grundlov bygges. Jeg skal hermed paa mit Partis Vegne anbefale Forslaget til hurtig Fremme i dette Ting.

Borgbjerg: Ved Valget den 20. Maj og ved den Erklæring, som den højtærede Konseilspræsident fremsatte i sin Tiltrædelsestale her i Tinget i Sommer, om, at Grundlovssagen skal bringes til Afslutning i indeværende Rigsdagssamling, er denne Rigsdag, hvis Hovedforhandling nu begynder, blevet en grundlovgivende Rigsforsamling. Det forekommer mig ogsaa, at Sagen er moden til Afgørelse, den har beskæftiget dette høje Ting nu i halvniende Aar, siden den Foraarsdag, da et forholdsvis lille og beskeden Forslag fra vor Side om en retfærdig og tidssvarende Valgkredsordning blev besvaret af den daværende højtærede Konseilspræsident med Kravet om en Grundlovsændring. Fra det Øjeblik voksede, hvad man for øvrigt kunde forudsæ, Sagen sig stærkere og stærkere, voksede op til det Grundlovsforslag, der nu atter beskæftiger os, og som den 20. Maj fik en uhørt, man kan godt sige: i vor politiske Historie enestaaende stor Tilslutning fra Vælgernes Side. Sagen er altsaa moden til Afgørelse i indeværende Rigsdagssamling. Jeg havde i Grunden ogsaa troet, at den